

DE POËZIE DER GETIJDEN

Tot de vele dingen welke, naar allen schijn, de mensch van heden heeft verloren, behoort *het getijde*. Ik spreek van den stedeling; buiten op 't echte platteland, zal het gelukkig nog wel anders zijn. Doch voor den stadsmensch is er in 't jaar iets globaals gekomen. 's Zomers neemt hij met zijn gezin vakantie en komt dan plotse-ling, zonder overgang, in een zóódanig nauw en innig contact met de natuur (b.v. bij 't kampeeren), dat hij overstelpt moet raken. Als van een roes, hevig en kort; kort vooral. Want na drie à vier weken is 't weer gedaan met duin en zand en watervermaak, met bramenpluk en morgendauw en leeuweriklied. En, eigenaardig, als de vacantiégast terugkomt, zeggen de vrienden: „Wat ben jij bruin!” nog eer zij informeerden: „of 't daar mooi was?”... Bruin verbranden is begeleidend verschijnsel, hoewel min of meer doel geworden; men verkoopt zelfs zalfjes welke dit doel moeten bevorderen. Op de diepte van bruine tint leest men de mate van vacantiegenieting af. Deze globe van 't kalenderjaar — als men haar eens stoffelijk kon voorstellen — ware te vergelijken met een afschroefbare bol of bal, netjes in twee helften verdeeld. Waar de vacantiemaand zoo fel wordt beleefd, neemt zij bijna de afmetingen aan van het geheele zomerseizoen. En omdat dan voor den modernen mensch betrekkelijk kort daarna het electrisch licht weer op, en de centrale verwarming aangaat, en hij weinig of geen boerenbuitenlucht meer proeft eer opnieuw Juli of Augustus in 't land is, heeft die lange winter voor hem een typisch aspect gekregen: de tijd van intellectueel-geestelijk-, en van verenigingsleven. De wintercampagne breekt aan; lezen, studeeren, cursus volgen en vergaderen. Wanneer men de zaak eens samenvatten wil, „in een notedop,” zooals de Engelsche taal 't zoo grappig zegt en er één enkele uitdrukking voor zoekt, dan kon het heeten: de moderne mensch zit 's zomers in 't zonnebad, en 's winters in 't vergaderlokaal.

Doch nu geraakt er in dat bruuske, haast mechanische afknappen der seizoenen iets te loor, dat vroeger geslachten kenden. De voorbereiding, welke zoo veel poëzie kon bezitten. De lente heeft dit in veel mindere mate dan de herfst, want de zomer is vanzelf al mild en goed; de zomer eischt geen bijzondere zorgen, eer integendeel neemt hij bestaande zorgen weg of verlicht ze. Doch de winter is de donkere, harde tijd; tegen hem moest de mensch eertijds zich wapenen. De tijd der schaarschte; als men geen voorraad had opgelegd, kwam men niet door den winter heen.

We gaan nu in gedachten eens terug naar vroeger, nog niet eens zóó lang geleden; velen herinneren zich dat alles nog best, en men behoeft er ook nog geen „oude van dagen” voor te wezen. De huizen waren toen nog formeele huizen, niet alleen „hecht, sterk en wêldoor-timmerd,” zooals het heette in notarieele taal, doch ook „van alle gemakken voorzien,” waartoe minstens een zolder en een kelder werd gerekend. Er was dikwijls een afzonderlijk fruitkamertje, goed droog, en luchtig ge-legen, waar 't uitschuifbare rek met de boomvruchten kon staan, gewonnen uit den eigen tuin, of van een boer bij 't mud gekocht. En er waren vele diepe kasten voor berging, zoodat de huismoeder ook b. v. peulvruchten insloeg, of zelfs wel grutterswaren, want hoewel toen natuurlijk de winkels 's winters evengoed open waren, zat het begrip: „men moet wat in huis hebben,” er zeer diep in. In den kelder stonden de groote Keulsche pot-

ten met „zoute” groente, ingemaakt op heete Augustus-dagen, en opgegeten na een schaatsentocht. En — maar dat weet ik alleen bij overlevering, en omdat ik op een kasteel eens zoo'n ouderwetschen slachttrog heb gezien — in sommige huizen ging „de koe in de kuip,” dat wilde zeggen: men at 's winters pekelfleesch, geen versch vleesch, althans niet geregeld. Ik denk daarbij dat wel meestal pekelfleesch, gekookt en opgediend met steenperen, op tafel kwam, want 't lijkt me niet gering om een heel rund te verorberen, al had men in de groote huizen ook veel personeel, dat mee-at. Daar gingen vast wel maanden mee heen! Maar in bescheidener vorm; als „de slacht” namelijk van een varken, dat men, elk voor de helft, met een ander samen kocht en dan in huis tot de gewenschte delicatessen zelf verwerkte, heb ik deze vleeschvoorziening nog goed gekend.

Nu heb ik nog niet eens gesproken van de groote voorraden hout en turf, losse en vaste, torenhoog opgetast; de winterprovisie aardappelen, welke tegen 't voorjaar uitliepen met bleeke loten, of de uien, welke soms veel van hyacinthenbollen wegkregen, als 't gezin er niet te hard in bijten wilde.

Of dat alles niet veel werk voor de huismoeder mee-bracht? Ja natuurlijk, geducht veel. Maar ook veel aardigs, veel poëzie, veel rechtmatige trots. Ik geloof, dat in dit zorgen en vooruitzien menig vrouwenkarakter zich gevormd heeft. Er gaat van alle sparen en bewaren een kracht ten gunste uit, en van alle van-de-hand-in-de-tand leven een kracht ten ongunste. Wie woont op een flat, en luncht in een cafetaria, en zich lekkernijen verschaf uit een automaat... och, die gaat heel wat lichter 't leven door dan de wakende, zorgende mensch van vroeger. Doch als men alles afwerpt wat bezwaren kan, blijft de vraag nog open, of men er rijker of armer op geworden is!

De tijden van vroeger keeren niet terug, kunnen niet terugkeeren, en men moet niet zóó conservatief wezen, dat men dit onvoorwaardelijk betreurt. Maar toch kan in een periode van de zakelijkste zakelijkheid een schuchtere stem nog eenmaal om wat levenspoëzie vragen, om wat minder ontlediging.

Juist in den weemoed van 't herfstgetij...

HENDRIKA KUYPER-VAN OORDT

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

De prijs van Arauna's dorschvloer

De eene maal spreekt de Schrift van een betaling van vijftig zilveren sikkelen; (2 Sam. 24 : 24.) de andere maal van zeshonderd gouden sikkelen; (1 Kron. 21 : 25.) nog al een verschil.

Tegenstrijdig behoeven deze opgaven niet te zijn.

Immers, in Samuël is sprake van den dorschvloer en de runderen. Daarvoor betaalt David vijftig zilveren sikkelen. Dat is voor een stuk afgeplatte rots en een paar koeien.

Nu is het tweede boek van Samuël na de vermelding van dit feit, uit.

Maar in de Kronieken volgt hierop het gansche verhaal van den tempelbouw tot in bijzonderheden.

Met dien tempelbouw staat ook het verhaal van den verkoop in verband.

Op de plaats van den dorschvloer zou verrijzen de tempel. Dat wist David nog niet, toen hij dien dorschvloer kocht. Dat is hem later eerst geopenbaard.

Die dorschvloer alleen was voor den tempelbouw niet voldoende. Daar was een veel grooter terrein voor noodig. Daar heeft David ook voor gezorgd. Hij heeft n.l. heel het om den dorschvloer liggende terrein gekocht. In de Kronieken wordt dit genoemd de „plaats des dorschvloers.” Voor dat terrein is de som van zeshonderd gouden sikkelen betaald. J. s.